

laanbomen

Malus

De boom in de straat leeft bij de bewoners die er dagelijks tegenaan kijken. Dit blijkt uit de reacties tijdens het waarnemen voor het gebruikswaardeonderzoek laanbomen dat op diverse plaatsen in het land plaatsvindt. Veel mensen blijken sterk betrokken te zijn bij wat er in hun straat gebeurt rond 'hun' bomen.

Tilia

Aesculus

Liquidambar

Betula

Bewoners betrokken bij bomen in hun straat

Voor het gebruikswaardeonderzoek laanbomen worden regelmatig waarnemingen gedaan om zo snel mogelijk de gebruikswaarde-eigenschappen van de nieuwere cultivars te bepalen (**kader** Gegevens verzamelen). Vooral voor de 'gebruikers' van de laanbomen zijn deze eigenschappen van nut. Boomkwekers kunnen op hun beurt de klanten bij aankoop van materiaal beter adviseren over toepassing van het sortiment.

Wat opvalt tijdens het waarnemen is de informatiehonger van de bewoners. Regelmatig komen mensen met vragen over 'hun' laanboom. Veel bewoners hebben belangstelling wat er met hun bomen gebeurt. Veel gestelde vragen gaan over de soort boom, waarom hij zijn blad vroeg laat vallen, de grootte van de boom en of hij goed groeit. Bewoners willen

weten of ze de boom in de zomer water moeten geven, en zo ja, hoe vaak en hoeveel?

Diverse gemeenten zouden wat intensiever voorlichting kunnen geven na aanplant van de boom. Maar ook de leveranciers zouden wat meer kunnen doen met de nieuwsgierigheid van mensen. In enkele gevallen weten de bewoners uit de plaatselijke pers dat in hun straat onderzoek wordt gedaan, wat zij interessant vinden. Deze gemeenten hebben blijkaar voldoende informatie verstrekt.

De reactie van de bewoners levert ook weer nuttige informatie op die in het onderzoek te gebruiken is. Zo bleek dat wat een uitgebroken top door wind leek te zijn, was veroorzaakt door een vrachtauto na scheefwaaien van de boom. ●

Gegevens verzamelen

Voor het gebruikswaardeonderzoek laanbomen zijn bij verschillende gemeenten in het land en in de assortimentstuin van de Stichting Afzetbevordering Grootgroenproducten (SAG) in Zundert bomen aangeplant. De eerste bomen zijn in het voorjaar van 1997 in Zundert geplant, daarna volgde in de wintermaanden van 1997/1998 de rest in de deelnemende gemeenten. Op elke locatie zijn vanaf het begin van het onderzoek systematisch gegevens verzameld en kenmerken van de bomen genoteerd. Zo is bijvoorbeeld bijgehouden welke bomen met kluit zijn geplant (*Betula albosinensis* 'Fascination', *Cercidiphyllum japonicum*, *Gleditsia triacanthos* 'Shademaster', *Quercus hispanica* 'Wageningen' en *Sophora japonica* 'Regent'), in welk type bestrating ze staan, of er enige schade is veroorzaakt en of de boom al bloeit en vruchten draagt.

Tilia: dikke zijtakken

Tilia cordata 'Roelvo' heeft in de korte tijd dat de bomen staan, zijtakken gevormd aan de stam die snel dik zijn geworden. Levering met dunner zijhout is gunstiger voor gemeenten. Bij een snoeibeurt op de kwekerij moet hier aandacht aan worden besteed.

Aesculus: gevoelig voor strooizout

Aesculus hippocastanum 'Pyramidalis' is goed aangeslagen op de klei- en zandgrond. *Aesculus* is gevoelig voor strooizout. Op één plaats waar intensief zout is gestrooid, zijn twee bomen doodgegaan.

Betula: zware vruchten

Betula albosinensis 'Fascination' is op alle locaties goed aangeslagen. Opvallend is dat in het afgelopen jaar de takken begonnen door te hangen. Op sommige locaties zelf zo erg, dat mensen dachten dat de bomen slap hingen door watergebrek. Het gewicht van de vruchten speelt in dit geval zeker een rol.

Liquidambar: mooie herfstkleur

Liquidambar styraciflua 'Worplesdon' heeft tot nu toe zeer weinig tot geen schade ondervonden van de zoute zeewinden in Den Helder. De aanslag is uitstekend en de herfstkleur was afgelopen najaar bijzonder mooi donkerrood.

Malus: bloei in eerste seizoen

Malus 'Evereste' bloeide als een van de weinige bomen al in het eerste seizoen na aanplant. Ook de tot 2 cm grote oranje-rode appeltjes verschenen direct vanaf het eerste jaar. De nog dunne takken kunnen in de herfst iets gaan overhangen onder het gewicht van de appeltjes.

Robinia: veel lange scheuten

Robinia pseudoacacia 'Nyrzegi' heeft in de afgelopen twee jaar veel lange scheuten op de stam gevormd. In een enkel geval hebben bewoners zelf de snoeischaar in de takken gezet. Enige snoei na aanplant is beslist noodzakelijk zodat mensen niet de takken met doornen tegen zich aan krijgen. De boom heeft de takken vaak onregelmatig verdeeld langs de stam. Boomkwekers zouden moeten proberen hierin meer evenwicht te krijgen om dergelijke problemen te omzeilen.

Robinia